Anders Fogh inden statsministerens rejse til Indien: »Vi behøver et klart alternativ til Kina«

Af Lene Winther lewi@berlingske.dk

Han var manden i spidsen for Danmarks seneste officielle statsministerbesøg til Indien. Dengang i 2008 var forholdet yderst anstrengt. Nu kommer han med råd til Mette Frederiksen forud for hendes rejse til verdens største demokrati.

Det havde længe været iskoldt.

Men de seneste år er der gradvist fyret op for varmen i forholdet mellem Danmark og Indien. Og det foreløbige højdepunkt ser vi lørdag, når statsminister Mette Frederiksen (S) møder premierminister Narendra Modi i New Delhi.

Det er det første officielle besøg af en dansk statsminister siden 2008, og tilnærmelsen til Indien er nødvendig, mener Venstres tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen, som stod i spidsen for besøget dengang for 13 år siden. Han kommer med en klar opfordring til Mette Frederiksen.

»Jeg synes, at hun burde betone det overordnede ideologiske aspekt stærkt, fordi det ville understøtte bestræbelsen, som USAs præsident, Joe Biden, er i gang med - at samle verdens demokratier,« siger Anders Fogh Rasmussen, som i dag er stifter af organisationen Alliance of Democracies Foundation.

Han læser det styrkede danske bånd til Indien som et nødvendigt kursskifte for at gøre os mindre afhængige af en anden asiatisk kæmpe - Kina.

»Vi behøver et klart alternativ til Kina, når vi skal finde investeringer i Asien, og når vi taler om udbudskæden af varer. Hidtil har mange virksomheder haft underleverandører placeret i Kina. Det har vist sig på det seneste, hvor nemt forsyningen kan blive afbrudt og misbrugt af det kinesiske styre,« siger han.

Mette Frederiksen rejser til Indien for at »accelerere« et grønt strategisk partnerskab, som Danmark indgik med Indien i 2020. Derudover skal besøget »bekræfte de styrkede politiske, økonomiske og kommercielle relationer mellem Danmark og Indien«, skriver Statsministeriet i en pressemeddelelse.

Anders Fogh Rasmussen var ikke kun på rejse i Indien i 2008 - dengang var forholdet betændt på grund af sagen om udlevering af Niels Holck, der i 1995 var med til at levere våben til en oprørsgruppe i Vestbengalen i det nordøstlige Indien.

Han var også i Kina samme år, hvor han underskrev Danmarks strategiske partnerskabsaftale med landet. Men de håb, han nærede til Kinas udvikling og åbenhed mod omverdenen, viste sig ikke at holde stik.

»Derfor er vi nødt til at skifte kurs, og det betyder, at vi må satse på Indien i stedet for at satse på Kina,« siger han.

Er det ikke farligt at gøre det til et spørgsmål om enten Kina eller Indien?

»Det er heller ikke det, jeg siger. Globaliseringen betyder, at Kina på godt og ondt er integreret i verdensøkonomien. Derfor vil vi også i fremtiden have meget økonomisk samkvem med Kina. Men i mange år havde vi et anstrengt forhold til Indien, og det er ved at tø op nu. Derfor er der tale om en kursændring, uden at vi fuldstændig kapper båndene til Kina. Men jeg tror, at det er meget klogt at satse mere på Indien i fremtiden,« siger Anders Fogh Rasmussen.

Biden bejler

Danmark er ikke det eneste land, der bejler til Indien i disse dage. Også USAs præsident, Joe Biden, er i gang med at trække Indien tættere på sig i sit forsøg på samle en alliance af demokratiske lande, der skal agere modvægt til Kina.

24. september mødtes han for første gang med premierminister Modi i Det Hvide Hus i forbindelse med et møde i den såkaldte QUAD-alliance med lederne fra USA, Indien, Japan og Australien.

Danmark kunne godt lade sig inspirere af USA og lægge mere vægt på de fælles demokratiske værdier, vi har med Indien - verdens største demokrati, mener Anders Fogh Rasmussen:

»Jeg har ikke noget imod, at man lægger vægt på det grønne strategiske partnerskab. Det er fornuftigt, for man kan ikke løse klimaproblemer uden Indiens eller Kinas aktive bidrag. Men jeg ville selv have lagt vægt på, at Indien er et demokrati i modsætning til Kina. Og jeg ville også lægge os meget klart op ad USAs nye strategi for Asien og Stillehavsområdet.«

Han fremhæver, at Indien også selv er ved at skifte kurs. De er gået fra at være håndsky med at indgå i alliancer og bekende kulør i verdenspolitikken til at bevæge sig tættere og tættere på verdens andre demokratier. Bagtæppet for det er blandt andet blodige grænsesammenstød med Kina sidste år.

Men det går jo ikke særlig godt med demokratiet i Indien. Landet rasler ned ad de internationale ranglister, der tager temperaturen på frihedsrettighederne?

»I forhold til Kina er det i hvert fald et demokrati. Det er et frit og åbent samfund, men selvfølgelig må vi have en åben og kritisk dialog med Modi og den indiske ledelse. Men vi står overfor nogle år, hvor der er en stigende konfrontation mellem verdens diktatorer og demokrater. Og i den kamp kan vi ikke stå neutralt. Der er vi nødt til at tage stilling og hjælpe hinanden indenfor demokratierne.«

Skal vi så i den større sags tjeneste vende det blinde øje til de problemer, som Indien måtte have med sit eget demokrati?

»Nej, vi skal bare holde øje med proportionerne. I forhold til Kina og deres behandling af uighurerne i Xinjiang, så er Indien et åbent samfund med fri debat og kritik. Selvom Indien ikke er perfekt, så ved jeg godt, hvilket samfund jeg gerne vil bo i, og det er Indien.«

FOTO: OLIVIER HOSLET/EPA/RITZAU SCANPIX